

leering die nergens de strak getrokken groote lijn verbreekt of de glanzende voornaamheid stoort.

Gaan wij in 't kort zijn leven na. Maurice Utrillo werd geboren te Parijs in 1884, den 25sten December (wel zelden zal een kerstkind zijn moeder meer bekommernis hebben veroorzaakt!) Als kind kenmerkte hij zich door een bedenkelijke nervositeit, een zucht naar afzondering. Hij scheen voorbeschikt voor den drank, gelijk hij scheen voorbeschikt voor de schilderkunst: zijn grootmoeder, met de beste bedoelingen, maar tegen de bevelen van den dokter in, voerde hem in 't geheim alcohol. Later, een uitstekend leerling op het lyceum Rollin, bezocht hij elken avond deze grootmoeder te Seine-et-Oise, op de wagens der pleisterwerkers van Pierrefitte meerijsende in de hoop dat zij hem op een borreltje zouden trakteren. De werklieden hadden schik in hem, in de kleine kroegen langs den weg voerden zij hem stomdronken soms tot in den laten avond. Opnieuw werden de doktoren geraadpleegd; zij adviseerden zijn moeder, hem zijn studie te doen opgeven en als afleiding te laten schilderen — echter bleek het alreeds te laat: een totale zenuwinstorting noodzaakte tot opneming in een „maison de santé”. De eerste schilderstudies dateeren uit het daarop volgend jaar. Utrillo was toen negentien. (Hij exposeerde voor het eerst zes jaar later: in 1909 op de Salon d'automne). Suzanne Valadon, hopende dat een nieuw levensideaal hem van zijn drankzucht bevrijden zou, gaf hem raad, vuurde hem aan, toomde hem in. — Alles vergeefs: de kroeg was hem tot idée fixe geworden. Hij trok er op uit, naar de Parijsche buitenwijken, gewapend met carton of doek en palet... maar schilderde bij voorkeur de kroegen. Curieus verbluffende schetsen maakte hij, met behulp van passer en lineaal, naïef-dilettantisch maar overtuigend-persoonlijk, om ze onmiddellijk weer te verkoopen, voor een paar francs, aan de kroegbazen, die uit „Maurice” al spoedig een voordeel wisten te slaan. — Geen hoogere idealen bezielde hem en 't was vermoedelijk slechts déze prikkel tot geld verdienen die hem er toe bracht, veel handigheden af te kijken van Monet, Raffaëlli, Sisley, zodoende wat meer „in de mode” zijnde.

Maar buiten zijn willen en weten om ging er iets in hem groeien. Al wat hij produceerde vervulde hem weldra met weezin. De techniek van 't impressionisme scheen hem niet alleen ontoereikend, maar futiel en irriteerend. In een verbeterden drang absoluut overtuigend te zijn, bewerkte hij een schilderij met zand en mos en metselde hij een muur van kalk met andere geheime bestanddeelen vermengd, z'n vrienden uitdagend met hamers op te komen om zoo mogelijk dézen muur te verbrijzelen! *)....

*) Het is van beteekenis hier terloops bij aan te teekenen, dat de cubisten toen nog niet tot hun excessen gekomen waren.